ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1960

Vyhlásené: 28.11.1960 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

166

ZÁKON

zo 17. novembra 1960

o lesoch a lesnom hospodárstve (lesný zákon)

Národné zhromaždenie Československej socialistickej republiky sa uznieslo na tomto zákone:

§ 1
Úvodné ustanovenie

Lesy sú jednym z najväčších bohatstiev našej vlasti a všestranne slúžia socialistickej spoločnosti. Sú hlavným a trvalým zdrojom dreva, vyrovnávajú a zlepšujú podnebie a vodné pomery, sú zdrojom zdravia a osvieženia a uchovávajú prírodné krásy. Pre tento význam lesov treba toto bohatstvo chrániť ako lesný fond, sústavne a plánovite starať sa o zachovanie a zveľaďovanie lesov a o hospodárenie v nich podľa zásad pokrokovej biológie, techniky a ekonomiky a tým prispievať k rozvoju národného hospodárstva a k zvyšovaniu hmotnej a kultúrnej úrovne pracujúcich.

Prvá časť
Lesný fond

§ 2

(1) Súčasti lesného fondu sú:

a) pozemky, ktorých hospodárske využitie podľa zásad riadneho lesného hospodárstva vytvára hlavný a trvalý zdroj dreva alebo slúžia iným úlohám, ktoré má lesné hospodárstvo plniť, a to včítane porastov na nich,

b) pozemky porastené kosodrevinou,

c) pozemky nezalesnené, ktoré slúžia lesnému hospodárstvu (napr. lesné cesty, plochy lesných skladov).

(2) Za súčasť lesného fondu môžu sa vyhlásiť pozemky,

a) ktoré možno najhospodárnejšie využiť zalesnením,

b) ktoré zalesnením majú chrániť pôdu, stavby a iné technické zariadenia na nej pred účinkami vody, vetra, lavín a zosúvania, pôsobiť na vyrovnávanie klimatických pomerov, zabezpečovať pramenné oblasti a liečivé žriedla, vytvárať vhodné zdravotné podmienky najmä okolo veľkých sídlisk, prispievať k estetickému rámcu krajiny alebo uchovávať krajinný ráz, vzácnu kvetenu alebo zverinu,

c) ktoré prevažne slúžia lesnému hospodárstvu,

d) ak to vyžaduje iný všeobecný záujem.

(3) Za súčasť lesného fondu môžu sa aj vyhlásiť stavby a technické zariadenia na pozemkoch slúžiacich prevádzke lesného hospodárstva.

§ 3

O tom, že ide podľa § 2 ods. 1 o súčasť lesného fondu, v pochybnostiach rozhoduje okresný národný výbor; jemu tiež prislúcha vyhlasovať pozemky, stavby a technické zariadenia podľa § 2 ods. 2 a 3 za súčasť lesného fondu.

§ 4
Rozširovanie lesného fondu

Miestne a mestské národné výbory a organizácie lesného hospodárstva zisťujú v obciach pozemky, ktoré by sa mali vyhlásiť za súčasť lesného fondu (§ 2 ods. 2), a oznamujú ich okresnému národnému výboru.

§ 5
Vedenie prehľadov o lesnom fonde

(1) Okresné národné výbory v spolupráci a miestnymi a mestskými národnými výbormi sú povinné viesť v rámci jednotnej evidencie pôdy prehľad o lesnom fonde.

(2) Vlastníci (užívatelia) pozemkov, ktoré sú súčasťami lesného fondu, sú povinní bez meškania hlásiť každú zmenu vo vlastníctve a v osobe užívateľa okresnému národnému výboru.

(3) Podrobnosti upravia vykonávacie predpisy (§ 55 ods. 1).

(4) Predpisy o jednotnej evidencii pôdy nie sú ustanoveniami o vedení prehľadu o lesnom fonde dotknuté.

§ 6
Ochrana lesného fondu pred jeho odnímaním lesnému hospodárstvu

(1) Všetky súčasti lesného fondu musia sa čo najúčelnejšie využiť pre lesné hospodárstvo a žiadna jeho súčasť nesmie sa tomuto hospodárstvu odňať, pokiaľ sa nevyňala z lesného fondu (§ 10).

(2) Aby ochrana lesného fondu sa včas zabezpečila, musia byť už perspektívne plány výstavby a územné plány vzájomne uvedené do súladu s perspektívnymi plánmi lesného hospodárstva a s ochranou lesného fondu.

(3) Ak musí dôjsť k odňatiu lesnej pôdy lesnému hospodárstvu, treba dbať, aby

a) sa vyňala čo najmenšia plocha z lesného fondu,

b) umiestnenie výstavby bolo pokiaľ možno v súlade so záujmami lesného hospodárstva,

c) po skončení stavebných prác sa bez meškania vykonala taká terénna úprava, aby lesná pôda dotknutá pri výstavbe bola opäť spôsobilá pre lesné hospodárstvo.

(4) Pri prerokúvaní investičných úloh, najneskoršie však při vydaní územných rozhodnutí, musí sa rozhodnúť o vyňatí pôdy z lesného fondu. Rozhodnutia sa vydajú spoločne, pokiaľ o vyňatí pôdy z lesného fondu sa nerozhodlo vopred. Pri rozhodovaní o umiestnení nadzemných a podzemných vedení musí sa prihliadať najmä na to, aby sa nimi čo najmenej sťažovalo obhospodarovanie lesného fondu.

Ochrana lesného fondu pri prevádzke priemyslových podnikov, najmä banských, a pri budovaní komunikácií a vodohospodárskych diel

§ 7

Aby sa zabránilo škodám na lesnom fonde prevádzkou priemyslových, najmä banských podnikov, prípadne aby sa škody obmedzili na čo najmenšiu mieru, podniky sú povinné:

a) súčasne s generelom ťažby vypracovať generely zahladenia následkov dobývania na povrchu a rekultivácie ťažbou dotknutých lesných pozemkov,

b) ukladať odpratávané hmoty vo vyťažených priestoroch vlastných alebo susedných závodov, a ak to nie je technicky možné alebo hospodársky odôvodnené, uložiť ich na neplodných plochách alebo na pôdach, ktoré sa za tým účelom vyňali z lesného fondu, prípadne z poľnohospodárskeho pôdneho fondu,

c) vykonávať už v priebehu prevádzky vhodné terénne úpravy lesných pozemkov dotknutých prevádzkou, aby vyhovovali potrebám ich budúceho hospodárskeho využitia,

d) vykonávať sústavnú rekultiváciu narušených pozemkov určených pre opätovné lesné využitie tak, aby sa vytvorilo také pôdne prostredie, ktoré by umožňovalo využiť rekultivované pozemky pre zalesnenie,

e) po zastavení prevádzky vykonať bez meškania dokončenie pôdnych úprav pozemkov za účelom ich rekultivácie a plán týchto úprav predložiť na schválenie okresnému národnému výboru.

§ 8

Pri budovaní ciest, železníc, nadzemných a podzemných vedení, vodohospodárskych diel a zariadení investor musí urobiť také opatrenia, aby sieť lesníckotechnických meliorácií a iných lesníckotechnických zariadení naďalej plnila svoj účel.

§ 9

Ochrana lesného fondu pri geologickom a hydrologickom prieskume a pri budovaní nadzemných a podzemných vedení

Pri geologickom a hydrologickom prieskume a pri budovaní nadzemných a podzemných vedení na súčastiach lesného fondu prevádzatelia týchto prác sú povinní:

a) oznámiť včas zamýšľané vykonávanie prác okresnému a miestnemu (mestskému) národnému výboru,

b) vykonávať práce tak, aby na súčastiach lesného fondu, najmä na lesných porastoch, došlo k čo najmenším škodám,

c) po skončení prác uviesť pozemok do pôvodného stavu.

§ 10

Vyňatie súčastí lesného fondu

(1) O povolení, aby lesné pozemky sa vyňali z lesného fondu, rozhodujú okresné národné výbory. Krajské národné výbory môžu si vyhradiť rozhodnutie, ak pôjde o závažnejšie zásahy do lesného fondu, ktoré podstatnou mierou nepriaznivo narušia lesné hospodárstvo, alebo ak pôjde o vyňatie značnejšej plochy lesnej pôdy.

(2) Národný výbor, rozhodujúci podľa odseku 1, prihliadne najmä na politické a ekonomické zdôvodnenie vyňatia, na odhad strát na lesnom hospodárstve, ku ktorým týmto vyňatím dôjde; podľa potreby uloží žiadateľovi o vyňatie predložiť zdôvodnenie zamýšľaného vyňatia a odhad strát na lesnom hospodárstve.

(3) Národný výbor, rozhodujúci podľa odseku 1, môže uložiť žiadateľovi o vyňatie vykonať opatrenia v záujme ochrany lesného fondu a lesného hospodárstva, najmä aby žiadateľ na vlastný náklad vykonal skrývku kultúrnej vrstvy pôdy; pritom musí dbať na hospodárnosť a účelnosť takýchto opatrení.

Druhá časť
Užívanie lesného fondu, práva a povinnosti vlastníka (užívateľa) lesa

§ 11

Užívatelia lesov sú povinní hospodáriť v nich tak, aby úrodnosť lesnej pôdy a produkcia drevnej hmoty sa zvyšovali a aby sa neohrožovali ani ostatné funkcie lesa.

§ 12

(1) Každý sme užívať nezahájené lesné cesty, chodníky a vstupovať do nezahájených lesných porastov; taktiež smie zbierať lesné plodiny, liečivé rastliny, suché odpadnuté raždie, prázdne šišky a odpadovú kôru. Ministerstvo poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva môže upraviť využitie i ostatných úžitkov, ktoré poskytuje les.

(2) Vlastník prípadne užívateľ lesa (ďalej len „užívateľ lesa“) môže so súhlasom okresného národného výboru vyhlásiť časti lesného fondu, napr. niektoré cesty, chodníky a miesta v lese za zahájené, a to buď celkom alebo sčasti, na určitú dobu alebo pre určitý spôsob užívania.

§ 13

Dobývanie kameňa, piesku, hliny a rašeliny na súčastiach lesného fondu sa spravuje príslušnými predpismi; ak nejde o dobývanie v nepatrnom rozsahu, musí si však užívateľ lesa, prípadne tretia osoba, ktorej takéto dobývanie povolil, vyžiadať súhlas okresného národného výboru.

§ 14

V záujme zabezpečenia bezpečnosti osôb a majetku pred škodami, ktoré by mohli byť spôsobené zosúvaním pôdy, padaním kameňov, pádom stromov, lavínami a pod., môže okresný národný výbor uložiť vykonanie potrebných opatrení a určiť, kto znáša náklady s tým spojené. Pokiaľ tieto opatrenia nie sú v záujme užívateľa lesa alebo nie sú vyvolané jeho konaním, môžu sa mu uložiť len obmedzenia v spôsobe lesného hospodárenia, prípadne môže sa mu aj uložiť, aby na svojich pozemkoch bezodplatne dovolil vykonať opatrenia potrebné na ochranu susedných pozemkov, stavieb a iných zariadení na týchto pozemkoch.

§ 15

(1) Užívateľ lesa je oprávnený užívať v nevyhnutnom rozsahu cudzie pozemky na lesnú dopravu, akže na pozemok, ktorý je súčasťou lesného fondu, nemožno sa dostať buď vôbec alebo len s takými výdavkami, ktoré by boli nepomerne vyššie než škoda vznikajúca týmto užívaním. Ak tým vlastníkovi (užívateľovi) pozemku vznikne majetková ujma, nie nepatrná, prislúcha mu náhrada.

(2) Užívateľ lesa je povinný prejednať s vlastníkom (užívateľom) pozemku podmienky lesnej dopravy. Ak dôjde k nehode, rozhodne okresný národný výbor o spôsobe, rozsahu a trvaní lesnej dopravy po cudzích pozemkoch, prípadne i o výške náhrady.

§ 16

(1) Hospodárne využívanie lesov obhospodarovaných organizáciami štátneho socialistického sektora vyžaduje, aby boli obhospodárované v ucelených lesných častiach. Organizácia preto prejedná s užívateľmi lesných pozemkov, ktoré rušivo zasahujú do lesov ňou obhospodarovaných a nie sú združené v jednotnom roľníckom družstve, opatrenia na vytvorenie ucelenej lesnej časti. Ak nedôjde k dohode, môže okresný národný výbor prikázať organizácii na jej návrh takéto lesné pozemky do užívania primerane podľa predpisov o opatreniach na zabezpečenie poľnohospodárskej výroby.

(2) Ak ide o lesné pozemky, ktoré rušivo zasahujú do lesov obhospodarovaných organizáciou štátneho socialistického sektora a sú združené v jednotnom roľníckom družstve, prerokuje táto organizácia s jednotným roľníckym družstvom opatrenia na vytvorenie ucelenej lesnej časti. Ak nedôjde k dohode, môže okresný národný výbor dať rozhodnutím takéto lesné pozemky do užívania organizácii štátneho socialistického sektora a naproti tomu dať do užívania jednotnému roľníckemu družstvu iné lesné pozemky, ktoré obhospodaruje organizácia štátneho socialistického sektora; pritom dbá, aby hodnota užívania bola približne rovnaká.

(3) Užívanie založené podľa odseku 2 rozhodnutím okresného národného výboru oprávňuje užívateľov na užívanie lesného pozemku v rovnakom rozsahu, v akom by patrilo vlastníkovi; užívateľ však nemôže pozemok zaťažiť ani scudziť. Užívateľovi patrí preto najmä všetko, čo na pozemku vzišlo, má právo meniť jeho podstatu a čerpať z nej a uskutočňovať na ňom stavby.

Tretia časť
Starostlivosť o lesy, organizácia lesného hospodárstva, odborná správa lesov

§ 17

Štátnu starostlivosť o lesy vykonávajú Ministerstvo poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva ako ústredný orgán štátnej starostlivosti o lesy a krajské a okresné národné výbory. Ich úlohou je starať sa o lesný fond, o zachovávanie a zveľaďovanie lesov a rozvoj lesníctva, ako aj dozerať na hospodárenie v lesoch a vykonávať dohľad na odbornú správu lesov. Krajské a okresné národné výbory aj sledujú a kontrolujú hospodárenie s drevom.

§ 18

(1) Lesný národný majetok, pokiaľ nie je v správe organizácií v pôsobnosti Ministerstva národnej obrany, spravujú organizácie lesného hospodárstva, ktoré zriaďuje minister poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva. Výnimky z tohto ustanovenia môže povoliť Ministerstvo poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva.

(2) Právne pomery, organizáciu, činnosť, hospodárenie a riadenie organizácií lesného hospodárstva upraví minister poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva podľa zásad schválených vládou.

§ 19

(1) Riadne hospodárenie v lesoch, ktoré nie sú obhospodarované organizáciami lesného hospodárstva v pôsobnosti Ministerstva poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva alebo Ministerstva národnej obrany, sa zabezpečuje odbornou správou lesov.

(2) K úlohám odbornej správy lesov patrí najmä:

a) dbať o vyhotovovanie lesných hospodárskych plánov a vykonávať ich obnovu, prípadne inventarizáciu lesa,

b) dozerať, aby sa v lesoch pod odbornou správou hospodárilo podľa schválených lesných hospodárskych plánov,

c) zostavovať podklady pre návrhy výhľadových plánov pre lesy pod odbornou správou lesov a podľa nich vyhotovovať ročné plány výroby (ťažobné, zalesňovacie a pod.),

d) vyznačovať ťažbu dreva a organizovať lesné práce (zalesňovanie, ošetrovanie kultúr, prerezávky, ťažbu, manipuláciu a pod.),

e) starať sa, aby užívatelia lesov pod odbornou správou vykonávali všetky opatrenia potrebné pre udržanie a zlepšenie úrodnosti lesnej pôdy, schopnosti lesa zadržovať vodu, ako aj pre riadnu a včasnú obnovu a výchovu lesných porastov.

§ 20

(1) Odbornú správu lesov vykonávajú organizácie lesného hospodárstva v pôsobnosti Ministerstva poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva (§ 18). Ministerstvo poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva môže však v jednotlivých prípadoch zveriť výkon odbornej správy lesov celkom alebo sčasti inej organizácii, obmedziť rozsah odbornej správy lesov, prípadne si vyhradiť jej vykonávanie.

(2) Organizácia vykonávajúca odbornú správu lesov môže požadovať od užívateľa lesa, aby vykonal opatrenia potrebné na zabezpečenie riadneho lesného hospodárenia.

(3) Ak užívateľ lesa nevykonal potrebné opatrenia (odsek 2), môže okresný národný výbor na návrh organizácie vykonávajúcej odbornú správu lesov uložiť mu ich vykonanie, prípadne ich dať vykonať na jeho náklad.

(4) Náklady na opatrenie, ktoré slúži lesnému hospodárstvu v lesoch viacerých užívateľov, uhradia títo užívatelia podľa miery prospechu, ktorý majú z vykonaného opatrenia.

§ 21

Ministerstvo poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva v dohode so zúčastnenými ústrednými úradmi môže ustanoviť, že užívatelia lesov sú povinní na úhradu nákladov spojených s odbornou správou lesov platiť ročne príspevky, určiť ich výšku a uhradiť spôsob vyberania týchto príspevkov.

§ 22

Ak užívateľ lesa nezabezpečí plnenie povinností ustanovených týmto zákonom alebo predpismi vydanými na jeho vykonanie, môže okresný národný výbor prikázať les organizácii vykonávajúcej odbornú správu lesov do užívania primerane podľa predpisov o opatreniach na zabezpečenie poľnohospodárskej výroby.

Štvrtá časť
Hospodárska úprava lesov

§ 23

(1) Hospodárska úprava lesov spočíva

a) v dlhodobom plánovaní rozvoja lesného hospodárstva tak, aby čo najdokonalejšie a najhospodárnejšie dosahovalo svoj účel, ktorý spočíva v stále sa zvyšujúcej produkcii akostnej drevnej hmoty a v plnení všetkých ostatných užitočných funkcií lesa pre spoločnosť,

b) v poskytovaní základných údajov a smerníc pre operatívne plánovanie a hospodárenie v lese,

c) vo vytváraní súladu medzi plánovaním lesného hospodárstva a štátnymi výhľadovými plánmi rozvoja národného hospodárstva,

d) v bežnom sledovaní vývoja stavu lesa a vplyvu plnenia určených úloh na funkcie lesa a vo vyvodzovaní dôsledkov pre ďalšie plánovanie a hospodárenie.

(2) Výslednými dielmi hospodárskej úpravy lesov sú lesné hospodárske plány, v ktorých sa musia hodnotiť a uplatniť výsledky špeciálnych prieskumov.

Lesné hospodárske plány

§ 24

(1) Lesné hospodárske plány sa vypracúvajú na desaťročné obdobie pre všetky lesy v rámci lesných hospodárskych celkov, ktoré sa vytvárajú bez ohľadu na vlastníctvo, so zreteľom na produkčné a ostatné ekonomické podmienky.

(2) Lesné hospodárske plány obsahujú prehľad prírodných a hospodárskych pomerov, účel a smer hospodárskej činnosti v lesoch, najmä z hľadiska ich pestovania a ochrany, ťažby a dopravy dreva, poľovníctva a ostatných úžitkov z lesa, ako aj údaje o územiach chránených podľa predpisov o ochrane prírody.

(3) Hospodárske opatrenia určené lesnými hospodárskymi plánmi musia najmä pri určení ťažieb sledovať stále zvyšovanie produkcie a zlepšovanie ostatných funkcií lesa.

(4) V lesných hospodárskych celkoch sú zásadne prípustné len ťažby dreva, zodpovedajúce stavu lesa a lesných porastov, určené schválenými lesnými hospodárskymi plánmi. Pre určenie výšky ťažieb sú rozhodujúce prírastkové pomery, ako aj výška a rozloženie zásob dreva.

(5) Ak určí štátny plán rozvoja národného hospodárstva, výnimočne a na prechodnú dobu, zvýšenie ťažby určenej podľa odseku 4, vyjadria sa tieto zmeny v lesných hospodárskych plánoch vypracovaním hospodárskych opatrení pre najbližšie hospodárske obdobie.

§ 25

Návrhy na vytvorenie lesných hospodárskych celkov, lesné hospodárske plány a ostatné diela hospodárskej úpravy lesov vypracúvajú organizácie pre hospodársku úpravu lesov, ktoré zriaďuje minister poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva. Právne pomery, organizáciu, činnosť, hospodárenie a riadenie týchto organizácií upraví minister poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva podľa zásad schválených vládou.

§ 26

Návrhy na vytvorenie lesných hospodárskych celkov schvaľujú krajské národné výbory, ktoré aj schvaľujú lesné hospodárske plány a ostatné diela hospodárskej úpravy lesov a kontrolujú ich vykonávanie.

§ 27

Užívatelia lesa sú povinní hospodáriť podľa schválených lesných hospodárskych plánov a viesť prehľad o výsledkoch hospodárenia podľa týchto plánov.

Piata časť
Členenie, tvorba a pestovanie lesov

§ 28

Podľa svojho hlavného poslania lesy sa členia na lesy hospodárske (výnosové) a lesy osobitného významu alebo určenia (ďalej len „lesy účelové“).

§ 29

Hlavným poslaním hospodárskych lesov je produkcia drevnej hmoty; i v nich sa však musí hospodáriť tak, aby sa nenarušovali ostatné funkcie lesa, najmä jeho priaznivé účinky na vodný režim krajiny.

§ 30

V lesoch účelových sa musí hospodáriť tak, aby les mohol čo najlepšie plniť predovšetkým svoje osobitné poslanie. Osobitný spôsob hospodárenia v účelových lesoch určia lesné hospodárske plány. Ministerstvo poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva a v prípadoch určených vykonávacím predpisom krajské národné výbory, prípadne okresné národné výbory môžu vyhlásiť za účelové:

a) lesy v oblastiach vodohospodársky štátne dôležitých,

b) lesy v bezprostrednom okolí zdrojov vody, nádrží pitnej vody a vodných diel,

c) lesy v ochranných pásmach pre prírodné liečivé zdroje,

d) pokusné lesy lesníckych výskumných ústavov a lesníckych škôl,

e) uznané obory a bažantnice,

f) lesy v horských polohách na prechode medzi ochrannými horskými lesmi a výnosovými lesmi, pokiaľ to vyžadujú osobitné dôvody (ochranárske a pod.),

g) lesy kúpeľné a rekreačné, lesy v okolí liečebných zariadení a zelené pásy v okolí sídlisk,

h) lesy na mimoriadne nepriaznivých stanovištiach,

ch) ochranné lesné pásy,

i) ochranné lesy nad vegetačnou hranicou hospodárskych drevín (pásmo kosodrevín),

j) ochranné lesy pod vegetačnou hranicou hospodárskych drevín,

k) ochranné lesy v oblasti lavín,

l) lesy, pri ktorých to vyžadujú záujmy ochrany prírody, kultúrnych pamiatok, prípadne iný dôležitý všeobecný záujem.

Lesné semenárstvo a škôlkárstvo

§ 31

(1) Pri zakladaní a obnove lesných porastov je potrebné použiť akostné semená, rezky a sadenice vhodného miestneho pôvodu alebo z oblasti z obdobnými stanovištnými podmienkami.

(2) Ministerstvo poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva môže určiť, ktoré dreviny možno pestovať z lesných semien, rezkov a sadeníc, získaných len z lesných častí uznaných okresným národným výborom.

§ 32

(1) Užívateľ lesa je povinný kryť potrebu semien lesných drevín pre účely lesného hospodárstva v miere zodpovedajúcej jeho plánovaným úlohám, pokiaľ môže semená získať zberom z vlastných uznaných lesných častí alebo z drevín rastúcich mimo lesa.

(2) Inak zber semien pre potrebu lesného hospodárstva je vyhradený organizáciám povereným na to Ministerstvom poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva. Za zber semien vykonávaný týmito organizáciami neprislúcha užívateľovi lesa, prípadne vlastníkovi (užívateľovi) drevín rastúcich mimo lesa, náhrada. Tiež luštenie, kúpa a dodávka semien lesných drevín sú vyhradené organizáciám povereným na to Ministerstvom poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva.

(3) Zber semien z lesných stromov pre inú než lesnícku potrebu je dovolený v rozsahu a za podmienok, ktoré určí Ministerstvo poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva.

§ 33

(1) Užívatelia lesa o výmere nad 200 ha sú na zabezpečenie plánovaných úloh povinní zriadiť a udržovať lesné škôlky a pestovať v nich sadenice v potrebnom množstve, druhoch a akosti.

(2) Na založenie špeciálnych (tzv. hlavových) škôlok, na množenie stromových vŕb a topoľov, ako aj semenných plantáží lesných drevín treba povolenie Ministerstva poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva.

§ 34

Vykupovať a dodávať sadenice lesných drevín pre potrebu lesného hospodárstva sú oprávnené len organizácie, ktoré tým poverí Ministerstvo poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva.

Pestovateľské zásahy

§ 35

Základným hospodárskym tvarom lesa je les vysokokmenný. Lesy združené a výmladkové treba postupne prevádzať na tvar lesa vysokokmenného až na výnimky určené v lesnom hospodárskom pláne.

§ 36

Základným hospodárskym spôsobom v lesoch je maloplošný rúbaňový (podrastový) spôsob s obnovou prirodzenou, umelou alebo zmiešanou. Vo vhodných biologických, technických a ekonomických podmienkach je možno postupne zavádzať výberkový spôsob hospodárenia.

§ 37

(1) Ťažba dreva je jedným z výchovných a obnovovacích prostriedkov; nie sú preto prípustné, pokiaľ sa nepovolí výnimka, tieto druhy ťažieb:

a) holorub širší, než je priemerná výška, a dlhší, než je desaťnásobok priemernej výšky ťažobného porastu,

b) priraďovanie holorubov k lesným plochám s nárastom na celej ploche nezabezpečeným,

c) zníženie zakmenenia porastu pod 0,7 zásahom po celej ploche, ak sa presvetlenie nevykonáva v prospech zabezpečeného nárastu zodpovedajúceho pestovateľskému cieľu.

(2) Výnimky z ustanovení odseku 1 môže povoliť okresný národný výbor, pokiaľ si rozhodovanie o nich nevyhradil krajský národný výbor.

§ 38
Obnova lesných porastov

(1) Lesné porasty musia sa sústavne obnovovať, a to podľa lesných hospodárskych plánov.

(2) Ak vzniknú na lesnej pôde holiny musí sa začať s ich zalesňovaním najneskoršie do jedného roku po ich vzniku. Všetky holiny musia sa zalesniť a porasty na nich zabezpečiť do 5 rokov po ich vzniku.

(3) Výnimky z ustanovenia odseku 2 môže vo zvlášť odôvodnených prípadoch povoliť okresný národný výbor.

§ 39
Ošetrovanie a výchova lesných porastov

Lesný porast musí byť trvale a sústavne ošetrovaný a vychovávaný tak, aby sa zlepšila jeho akosť a skladba, zvýšila jeho prírastkovosť, zlepšili pôdne a klimatické pomery a zvýšila odolnosť lesa proti škodcom a ostatným škodlivým vplyvom.

§ 40
Premeny a prevody lesných porastov

(1) Lesné porasty, ktorých zdravotný stav, prírastkovosť alebo akosť nevyhovujú požiadavkám lesnej výroby alebo ktorých skladba spôsobuje podstatné zhoršovanie pôdnych pomerov, musia sa ešte pred dosiahnutím rubnej dospelosti prevádzať alebo premieňať na porasty vhodnej skladby.

(2) V lesných porastoch, pri ktorých sa prejavuje mimoriadne nízky prírastok, ako aj značné ochudobnenie, prípadne ochorenie pôdy, je potrebné vykonávať vhodné melioračné opatrenia.

§ 41
Zalesňovanie pozemkov určených na zalesnenie

(1) Postup a rozsah zalesňovania pozemkov určených na zalesnenie určí štátny plán rozvoja národného hospodárstva.

(2) Na pozemkoch určených na zalesnenie musí sa pred ich zalesnením hospodáriť tak, aby sa vytvárali vhodné podmienky pre budúce zalesnenie.

§ 42
Lesníckotechnické meliorácie

(1) Cieľom lesníckotechnických meliorácií je zabraňovať biologickými a stavebnými opatreniami zhoršeniu vodohospodárskych, pôdnych a klimatických pomerov, zlepšovať ich, predchádzať škodlivým účinkom vodnej a veternej erózie a odstraňovať ich následky.

(2) Organizáciám vykonávajúcim lesníckotechnické meliorácie prislúcha najmä:

a) zahradzovanie bystrín a lesníckotechnické meliorácie v povodí,

b) zabezpečovanie svahových zosuvov a strží včítane opatrení proti lavinám a zalesňovanie za účelom ochrany pôdy pred zosúvaním,

c) zakladanie ochranných lesných pásov a starostlivosť o ne,

d) správa objektov lesníckotechnických meliorácií a dozor nad nimi.

(3) Vlastníci (užívatelia) pobrežných pozemkov sú povinní trpieť, aby bez nároku na náhradu sa ich pozemky v nevyhnutnej miere použili na vykonanie a udržovanie lesníckotechnických meliorácií, zahradzovacích stavieb na tokoch a iných lesníckotechnických opatrení vykonávaných v povodí.

(4) Ministerstvo poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva môže v dohode so zúčastnenými ústrednými úradmi určiť povinnosť vlastníkov (užívateľov) pozemkov prispievať na vykonanie a udržovanie lesníckotechnických meliorácií, a to podľa miery ich prospechu z týchto zariadení.

Šiesta časť
Ochrana lesov

§ 43

(1) V záujme ochrany lesov nie je dovolené akokoľvek poškodzovať lesné porasty a technické zariadenia v lese, pásť, vykášať trávu v lesoch (s výnimkou odlesnených plôch) a hrabať v lesných porastoch lesné stelivo. Dobývanie pňov je prípustné len vtedy, ak to vo zvlášť odôvodnených prípadoch povolí okresný národný výbor.

(2) Bez súhlasu užívateľa lesa nie je najmä dovolené vstupovať do zahájených miest a prechádzať vozidlami lesom mimo cesty na to určenej, používať les na preháňanie dobytka mimo miest na to určených okresným národným výborom, zakladať otvorené ohne v lese a do 50 m od jeho okraje a táboriť v lese.

§ 44

(1) Užívateľ lesa musí v lese vykonať také opatrenia, aby sa predchádzalo vývinu rastlinných a živočíšnych škodcov; polomy, vývraty, súše, ako aj choré a poškodené stromy musia sa preto prednostne odstrániť.

(2) Ak sa vyskytne v lese alebo na skladoch dreva niektorý z rastlinných alebo živočíšnych škodcov v nadmernom množstve, užívateľ lesa musí to oznámiť okresnému národnému výboru a urobiť opatrenie proti rozšíreniu týchto škodcov a na ich potlačenie. Okresný národný výbor podľa potreby uloží, aby vlastníci (užívatelia) susedných pozemkov vykonali ochranné opatrenia.

§ 45

(1) V lesoch sa musí hospodáriť tak, aby ani vlastné ani susedné lesy neboli ohrozované vetrom.

(2) Prieseky v lese je potrebné viesť tak, aby les bol čo najmenej ohrozovaný vetrom.

(3) Vlastníci (užívatelia) susedných pozemkov nie sú oprávnení obrezávať vetvy alebo presekávať konáre okrajových lesných stromov aj keď zasahujú do ich pozemkov.

§ 46

Drážny podnik i užívatelia lesa sú povinní urobiť bezpečnostné opatrenia potrebné pre ochranu lesa pred požiarmi, ktoré môžu vzniknúť prevádzkou dráh.

§ 47

Ochranná služba v lesoch a na zariadeniach lesníckotechnických meliorácií sa vykonáva podľa osobitných predpisov.

§ 48

Vláda ustanoví vyhláškou opatrenia na zabránenie, prípadne na zmiernenie škôd spôsobených na lesoch dymom, popolčekmi, prachom a inými tuhými a plynnými škodlivými splodinami unikajúcimi pri prevádzke priemyslových podnikov.

Siedma časť
Ťažba a doprava dreva

§ 49

(1) Ťažba, doprava a uskladnenie dreva musí sa vykonávať tak, aby sa na porastoch, lesnej pôde, lesných cestách a vyťaženom dreve spôsobili čo najmenšie škody.

(2) Drevo musí sa druhovať tak, aby drevná hmota sa čo najhospodárnejšie využila.

§ 50

(1) Užívateľ lesa je povinný starať sa o sprístupnenie lesa dopravnou sieťou, ktorú musí riadne udržovať, aby sa zabezpečila hospodárna, včasná a bezpečná doprava vyťaženého dreva.

(2) Na zriadenie dopravných zariadení, pokiaľ by mohli ohroziť záujmy iných osôb, je potrebné povolenie okresného národného výboru, ktorý určí podmienky, za ktorých možno tieto zariadenia zriadiť.

§ 51

Ak vznikne kalamita alebo ak nastanú iné mimoriadne okolnosti, ohrozujúce splnenie úloh v ťažbe a doprave dreva, je užívateľ lesa povinný urobiť potrebné opatrenia na zvládnutie mimoriadnych úloh; ak nemôže zabrániť účinkom kalamity sám, obrátiť sa na národné výbory.

Ôsma časť
Pracovníci v lesníctve

§ 52

(1) Hlavným činiteľom v lesníctve sú pracujúci. Pre nich je treba sústavne vytvárať podmienky, aby sa v najväčšom počte tvorivo podieľali na neustálom rozvoji lesníctva, v širokom merítku uplatňovali svoju iniciatívu a aktivitu a získavali stále bohatšie skúsenosti v riadení lesného hospodárstva.

(2) Úlohou pracujúcich je chrániť les a neustále zdokonaľovať lesnú výrobu podľa zásad socialistického hospodárenia na podklade účelnej organizácie práce s využitím všetkých poznatkov pokrokovej vedy a výskumu. Všetci pracujúci v lesníctve sú zodpovední za hospodárne splnenie úloh, ktoré sa im uložili a s ktorými musia byť tiež podrobne oboznamovaní.

§ 53

Práca v lesnom hospodárstve, vykonávaná za obťažných podmienok a na rozptýlených pracoviskách, kladie značné požiadavky na pracovníkov v lesníctve. Vedúci organizačných zložiek lesného hospodárstva sú preto povinní starať sa o zadováženie prostriedkov najvyššej techniky a mechanizácie, o zvládnutie a dodržovanie technických noriem a výrobných postupov, ktoré umožňujú odstraňovať namáhavú fyzickú prácu, zvyšovať produktivitu práce a tiež docieľovať vyššie odmeny za prácu; sú aj povinní starať sa o úrazovú zábranu, o ochranu zdravia, o dopravu, riadne ubytovanie a stravovanie pracovníkov, predovšetkým na odľahlých pracoviskách, a o vytváranie podmienok pre ich politický, odborný a kultúrny rast.

§ 54

Lesné hospodárske celky (§ 24 ods. 1) môžu spravovať len odborní lesní hospodári. Ich počet s prihliadnutím na veľkosť jednotlivých lesných hospodárskych celkov, ich kvalifikáciu a spôsob ich ustanovenia v rámci plánovaného počtu pracovníkov určí Ministerstvo poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva v dohode so zúčastnenými ústrednými úradmi.

Deviata časť
Záverečné ustanovenia

§ 55

(1) Predpisy potrebné na vykonanie tohto zákona vydá Ministerstvo poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva v dohode so zúčastnenými ústrednými úradmi.

(2) Ministerstvo poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva môže v záujme plnenia štátneho plánu rozvoja národného hospodárstva upraviť ťažbu a výkup dreva i zo stromov rastúcich mimo lesa.

§ 56

Vláda ustanoví odchýlky z ustanovení tohto zákona pre lesy v pôsobnosti Ministerstva národnej obrany, najmä z ustanovení o vyhlasovaní pozemkov za súčasť lesného fondu, o vyňatí pozemkov z lesného fondu, o vyhlasovaní častí lesného fondu za zahájené a o vypracovaní a schvaľovaní lesných hospodárskych plánov.

§ 57
Zrušovacie ustanovenie

(1) Zrušujú sa všetky predpisy o veciach upravených týmto zákonom, najmä:
patent č. 250/1852 r. z., ktorým sa vydáva lesný zákon,

zákonný článok XXXI/1879 (lesný zákon),

zákon č. 93/1883 r. z. o očisťovaní lesov od cudzích enkláv a zaokruhlení lesných hraníc,

zákon č. 117/1884 r. z. o opatreniach na neškodlivé zvádzanie horských vôd,

zákon č. 11/1893 čes. z. z., ktorý sa dotýka dohľadu nad hospodárstvom v obecných lesoch,

zákon č. 52/1897 mor. z. z., ktorý sa týka zalesňovania v obvode Hornej (vsetínskej) rieky Bečvy,

zákon č. 422/1919 Zb., ktorým sa zakazuje rúbanie dreva v obecných lesoch,

zákon č. 37/1928 Zb. o dočasnej ochrane lesov,

vládne nariadenie číslo 35/1944 Zb. o zariadení lesov,

zákon č. 206/1948 Zb. o zalesňovaní, zriaďovaní ochranných lesných pásov a zakladaní (obnove) rybníkov,

zákon č. 65/1950 Zb. o hospodárení lesnými semenami a priesadami,

zákon č. 66/1951 Zb. o odbornej správe lesov, a všetky predpisy vydané na ich vykonanie.

(2) Zrušujú sa ustanovenia § 32 ods. 2 a § 52 ods. 1 zákona č. 41/1957 Zb. o využití nerastného bohatstva (banského zákona), pokiaľ upravujú rekultiváciu lesnej pôdy.

(3) Vládne nariadenie č. 2/1956 Zb. o organizácii lesného hospodárstva sa zrušuje dňom, ktorý určí minister poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva.

§ 58
Účinnosť

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januárom 1961.

Novotný v. r.

Fierlinger v. r.

Široký v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.